

OORLOGSVARIA.

Collega Greeter schrijft:

De ook hier te lande algemeen als wetenschappelijke autoriteit en aan velen persoonlijk als vriendschappelijk collega bekende Prof. Dr. O. R ö m e r uit Straatsburg heeft voor zijn op 't slagveld in de Vogezes betoonden persoonlijke moed het IJzeren Kruis, op 't oogenblik de hoogste militaire onderscheiding, verworven.

Als leider van gewonden-transporten was hij in de bloedige Vogezes-gevechten herhaaldelijk in de vuurlinie waaruit hij met levensgevaar de zwaar gekwetsten terughaalde.

Prof. R ö m e r is op 't oogenblik Chef van de tijdelijke militaire tandheelkundige inrichting (Zahnstation) in Straatsburg waar hij een uitgebreide en zegenrijke arbeid verricht.

Van het onmisbare nut van militaire tandartsen was men reeds vóór den oorlog in Duitschland diep doordrongen, van daar dat men er nu niet met de handen in 't haar zit, doch gereed is. Be prepared!

In een „Ingezonden stuk" van collega E. F r i e d e r i c h in het avondblad van de Telegraaf van 8 Oct. j.l. vinden wij o.a. de volgende zeer juiste opmerkingen die het groote nut van betere tandheelkundige hulp in het leger duidelijk aantoonen:

....." Volgens het reglement op het geneeskundig onder-

zoek omtrent de geschiktheid voor den krijgsdienst is iemand ongeschikt wanneer zijn kauwvermogen onvoldoende is. Dit is volgens genoemd reglement het geval „wanneer bij personen boven de 17 jaar tien tanden of kiezen ontbreken of in onvoldoende toestand verkeeren. Bij de beoordeeling van de bruikbaarheid van het gebit, moet een tand of kies waardeloos geacht worden, indien deze door plombeeren etc. niet meer te behouden is. Zoolang minstens vier gezonde molares (twee in iedere kaak) tegenover elkaar staan, antagoneeren, en hetzelfde aantal snijtanden eveneens geplaatst is kan het kauwvermogen nog als voldoende beschouwd worden.” Over de juiste articulatie wordt hier niet gesproken.

Uit het voorgaande volgt dus dat de militairen eens goedgekeurd, door de tandheilkundige behandeling, die zij bij het leger genieten, ongeschikt kunnen worden, aangezien deze behandeling uitsluitend bestaat in het verwijderen der carieuze tanden of kiezen. Bij de soldaten door mij behandeld, waren er verschillenden die onvoldoende kauwvermogen bezaten of konden krijgen indien ik de zieke kiezen geëxtraheerd had. Ook waren er, die in het bezit van een prothese waren en hierdoor een voldoende kauwvermogen gekregen hadden, reparatie van het kunstgebit was echter in enkele gevallen noodzakelijk.”

Collega I. A. Holthaus uit Zwolle, die thans als zoovelen onzer vakbroeders, onder de wapenen is en werkzaam gesteld is bij de Hoofdverbandplaats der IVe Divisie (Tilburg) alwaar hem de behandeling van militairen met mond- en tandziekten is opgedragen, deelt mij in een particulier schrijven o.m. het volgende mede, hetwelk ik hier, met zijne toestemming ter wille van de goede zaak publiceer.

„Bijzondere gevallen kan ik je niet melden. Wel eenige „kleinigheden, zooals losgeraakte Richmondkroon, die ik „opnieuw gecementeerd heb. Verder iemand met pulpitis „aan een molaar die zóóveel prijs stelde op het behoud van

hoogere militair-geneeskundige kringen, de meening post vat dat er geen klachten zijn.

En van het tegendeel heb ik teveel vernomen dan dat ik zulks niet in hooge mate zou betreuren.

Naar aanleiding van de uitingen van „hoera-patriotisme” dat in Engeland en ook elders zich openbaarde door het vormen van allerlei vrijwilligerskorpsen, zonder dat de deelnemers zich rekenschap gaven of dat wel de meest practische wijze was om zich voor hun vaderland nuttig te maken, schrijft „the Sketch”

„Don 't be ashamed to go on with your job. It is what „you are best at. If Lord Kitchener wants you for *his* „job, he will send for you.”

Vrij vertaald zouden we kunnen zeggen dat velen van ons nuttiger en zeker beter werk doen door onze kosteloze behandeling van soldaten, zooals dat thans door zoovele particuliere tandartsen geschiedt, dan door zelf te gaan exerceeren.

En dat het gouvernement er evenzoo over denkt bewijst het wel door vele onzer dienstplichtige tandartsen aan den gewonen dienst te onttrekken ten einde gebruik te maken van hun speciale kennis voor de behandeling der militairen met tandziekten.

Dat overigens het vormen van Vrijwilligerskorpsen, Burgerwachten, Roode-Kruisafdeelingen, Padvinderspatriouilles enz., in één woord alles wat meehelpt de weerbaarheid en de gevechtswaarde van onze natie te vergrooten ons aller sympathie en steun verdient spreekt vanzelf. Hoe meer hoe beter. Laten we evenwel onze eigen heldenmoed niet al te veel aan anderen willen opdringen.

A propos die behandeling door de particuliere tandartsen Dr. v. d. H o e v e n heeft begin Augustus met Dr. H a l -

bertsma chef v. h. Militair Hospitaal eene regeling daarvan opgesteld. Nu schijnt Dr. Halbertsma vervangen te zijn door Dr. Schouten waardoor die eerste regeling niet meer zóó werd uitgevoerd als ze was opgesteld. In Amsterdam bleek door een misverstand de toevloed van tandzieke militairen over een veel te klein aantal collega's te zijn verdeeld. De Amsterdamsche Vereeniging toch met zijn ± 50 leden had zich geheel beschikbaar gesteld, terwijl er slechts van de diensten van een 6 tal gebruik werd gemaakt.

Na eene conferentie en correspondentie met den Inspecteur van den Geneeskundigen Dienst, Generaal-Majoor Quanjers is dat opgehelderd en hebben we een meer practische wijze van arbeidsverdeeling gekregen.

Collega Bruske die zich ook duchtig weert in alles wat met het vraagstuk van hulpverschaffing aan militairen door tandheelkundigen zoowel in vredes- als in oorlogstijd samenhangt zendt mij het volgende fragment uit een artikel van Prof. Dieck:

„Hoe grooter de ervaring en oefening, met des te eenvoudiger middelen vermag hij (de tandarts) zich als de nood aan den man komt uit moeilijkheden te redden. Interessant is de in een vaktijdschrift afgedrukte veldbriefkaart van 4 Sept. 11. die Prof. Williger van tandarts Hauptmeier den leider der Kruppsche Tandheelkundige kliniek, als reserve-officier te velde, uit Cirey (Frankrijk) ontving. Daarin zegt deze: Verder speelde mij het toeval een gewonde met kaakschot (zware granaatverwonding) in handen. Met toestemming van den stafoverste arts. Dr. Gutsch kon ik hier aan het front een draadverband aanleggen. Een 3 m.m dikke draad uit de omheining van het station geknipt, een stuk blik uit een conservenbus, soldeer- sel van de telegraafafdeeling en het Sauersche noodverband zat binnen $2\frac{1}{2}$ uur in den mond van den patiënt.”

Geknipt uit het Ned. Tijdschr. voor Geneesk. van 17 Oct. 1914.

Tandheelkundige hulp in het leger. De maag, zoo zegt the British medic. Journal is de kracht van het leger en behoort door goede tanden te worden beschermd. In den Zuid-Afrikaanschen oorlog hebben de soldaten veel geleden door gebrekkige zorg voor de tanden. De leider van den Britschen Geneeskundigen dienst te velde heeft nu het aanbod der Brit. Dental association aangenomen zoodat een aantal tandartsen vrijwillig de gebitten der recruten in orde zullen maken. De kosten der noodige vullingen zullen door een vrijgevig man worden gedragen en de tandartsen zullen bij het drukke werk door studenten worden bijgestaan.

Van den Generaal-Majoor-Inspecteur van den Geneesk. Dienst ontving ik een schrijven waarin o. m. de mededeeling dat door Z.Ed. eene regeling van de positie der dienstplichtige Tandartsen aan Z. Exc. den Minister van Oorlog is voorgesteld, waarop echter tot heden (23 Oct.) nog geen beslissing was ontvangen.

27-10-'14 den Haag

VAN HASSELT.
